

הנהגות

נטפי חיזוק ופרקי הדרכה
מלוקטים מאוצר משנת דרכו
של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

יח"ל ע"י מערכת "משנת רבינו" | גליון לה | אייר - א שבת ביי ר' מנדלי תשפ"ה

דבר המערכת

ניעים הנשמות

הוא מציץ על לוח השעון. אנחת אכזבה יוצאת מפיו. עברו רק עשרים ושלוש דקות מאז ההמראה.

או במילים אחרות, עוד שתיים עשרה שעות טיסה. מלאות בדידות.

מסביב, קיבוץ גלויות של כל מיני הגויים. מלכסני עיניים לצד שחורי פנים, רחבי גרם צפופים על מושבי המטוס הצרים, כל אחד שקוע בעיסוקיו, כל נוסע בשפה שונה.

ורק הוא, יהודי חסידי עם ציצית מולבנת, לא מבין איך נקלע לסיטואציה הכל כך מוזרה הזו, יושב בדד ועלוב.

ניסה לשקם את גאוותו היהודית, ניסה לשנן במוחו את מאמרי חז"ל על 'בנים אתם לה' אלוהים', ניסה לפזם לעצמו בשקט ניגון קצבי עם ניחוח של בית המדרש בדונולו, אך למראה עיניו הזועפות של הזקן הנרגן שלצידו על הפרעת השקט השתיקה אותו באחת.

נותרו רק עוד אחת עשרה שעות וחמישים ושמונה דקות לנחיתה.

רק כעת נזכר באמרי אשר הקטן שרצה להכניס לתיקו, ומרוב לחץ של ערב טיסה - שכח.

ריבונו של עולם. מה יעשה כעת? במה יתעסק? אפילו להרים את העיניים ולהתבונן מסביב אין לו אפשרות. אפילו חלון להביט לעננים הבראשיתיים הפרושים מעל לים אין לידו.

שממה. דממה. ולעשות אין מה.

לאחר עשרים ושתיים דקות נוספות החליט לקום ולהסתובב מעט בין מושבי המטוס כדי לשחרר את עצמותיו. לא שהיו תפוסות מרוב שעות טיסה.

ניתק בין שני קצוות החגורה, הניח את התיק על המושב, וקם.

פנה לכאן, פנה לשם. בדק את אורך המטוס. ספר בליבו את מספר המושבים. עוד שתי דקות חלפו.

ולפתע, לא האמין למראה עיניו. בקצה המטוס ישב לו בנינוחות אדם, ועיין בעלון מודפס, מוכר מאוד.

הוא שפשף את עיניו שוב ושוב, בודק אם אינו הוזה או מה. הוא בהחלט לא הוזה. "נחני", התנוססה הכותרת בתפארה בראש העמוד.

מה? במטוס הזר והמנוכר הזה? "נחני" בין משעולי הרקיע? העלון של הקהילה שלי? מוזר, גיחך בליבו. לא ידעתי כי גם במזרח הרחוק יש שגרירות ספינקאית. מעניין אם גם שם מתאספים בכל שבת בבוקר לקידוש שופע ומלא אחדות.

החליט להתקרב עוד קצת. עוד פסיעה. עוד אחת. ו...

"דניאל?!!!!?"

עשרות ראשים הסתובבו בתימהון לכיוונו. דניאל ניתר בהפתעה, מי זה קרא לו עכשיו?

"ר' יעקב מרדכי?!!!!"

דניאל התרומם בהפתעה, וכמעט רץ לעברו

מה נשמוע,
בובה? ...
מה בין משל לנמשל

תקופת
המעבר
התורה והדרך

נכנסים
לעבודה!
מעשהו באשנה

הייסורים
ותכליתם
הכנות בדרך

המפקד
הזוטר
קרויין חיים

שבת אויפרוך
ל' מנדל'י
יריעה פנוחת

הנפילות? הם
חלק מהאשנה!
בעצמך תנחני

תור
הזהב
שיחת פרטים

לקחים בעבודת ה' דרך משל ונמשל שזכינו לשמוע
מפי כ"ק רבינו שליט"א.

מה נשמע, ביבה?...

של:

מתברר שאלו לא בני אדם – אלא בובות שעווה מדויקות, דומות, קרות. החוויה נמשכת – עד שמגיעים לקופה. גם שם עומד "שומר" שנראה מכובד ומאיים – אך עם מבט מקרוב מגלים כי גם הוא... בובת שעווה. אין תנועה, אין חיות, אין מציאות. רק דימוי חיצוני של חיים.

בלב לונדון ניצב אחד המוזיאונים הידועים בעולם – מוזיאון השעווה "מאדאם טוסו". המבקרים נוהרים לשם בהתרגשות, מצלמים את עצמם לצד "מנהיגים גדולים", "אנשי רוח", "אנשים נערצים" ו"דמויות מופת". הדמויות הגדולות של ההיסטוריה. אבל מה קורה כשמתרחקים מעט?

של:

בעלי נשמה, מדברים וקשובים – עלינו לעורר את החיות הפנימיות. איך עושים את זה? ע"י שנכיר בשפלות – נבין כמה אנחנו לא יכולים, כמה אנחנו לא מושלמים לבד. ומתוך הכרה זו נוכל להתחבר יחד. היא שתיצור את האהבה והחיבור בין איש לרעהו. ורק אז – נהפוך מ"בובות שעווה" למי שאנחנו באמת: נשמות חיות, מאירות, בנויות לקשר, לחסד ולאחדות. ר' אשר קרא לזה: הרבש"ע מדבר עם הרבש"ע... כי רק כשנכיר בכך שמי שמדבר מתוך נפשי הוא הרבש"ע. וכן מי שמדבר מתוך נפש חברי, אינו אלא הרבש"ע – או אז נוכל להתחבר בינינו.

כך גם אנו לפעמים, בחיי היום-יום ובכל הווי החיים – נראים "חיים", "עוסקים בצרכי ציבור באמונה", "נוכחים". אך בפנים, אם אין חיבור אמיתי בינינו – אנו יכולים להיות כמו בובות שעווה. עומדים, מתפללים, שומרים את ההופעה החיצונית – אבל חסרים את החיות הפנימית, את הניצוץ שהרבש"ע נטע בתוכנו. וכך גם בין אדם לחברו, אנו לא נוכל לעולם להתחבר לידיד – בעצם. מסיבה פשוטה – איך? איך נתחבר לגוש קרוץ מחומר? איך יתחברו שני גושים לגוש אחד? אלא עלינו להתחבר לחיות הרבש"ע שבתוכי נפשנו. שם, ורק שם, נוכל להתחבר אחד אל השני. כדי לחזור להיות בני אדם חיים,

של יעקב מרדכי. "כל כך טוב לפגוש אותך כאן!"

בתוך שניות שקעו השניים בשיחה ערה ומעוררת חושים. יעקב מרדכי חש כאילו הוא מרחף באוויר, בין העננים. לזאת לא ציפה בחלומו המתוק ביותר! לפגוש חבר מהקהילה? בשמים ממעל? במזרח הרחוק? בין מאה וחמישים גלויי ראש מוזרים ומשונים?

הפליגו השניים בשיחה ארוכה ומלאת אהבה, תחושת קרבה קסומה בין שני נשמות המצויות בתוך ים של זרות וניכור. כשונים בין חוחים. כתפוחים בין עצי יער. כיהודים בין המון גויים. אוחזים זה בזה כמבקשי הצלה בלב ים. שולפים שפת אמת שליווה את דניאל בדרכו ושוקעים בלימוד נלחש ורענן, מקדש ומטהר, מיטיב ומרפא, מאחד ומייחד, מקרב ומעצים. כי גם מכאן אפשר לקדש את שמו יתברך. גם מכאן אפשר להתחבר.

*

מרחק חמש מאות שנה ירדה הנשמה המאירה החבויה בנו, נשמה שנתן בנו הבורא ברחמיו, עד שבאה לעולם הזה, העולם שלנו. והעולם הזה, מלא בדעות מגוונות, גדוש ברעיונות שונים, בשיטות רבות ובכל-מיני דרכי חיים.

כל כך הרבה אנשים, כל כך הרבה פיתויים, כל כך הרבה מרחק בין השקפת עולם אחת לשניה.

והנשמה שלנו, נכספה וגם כלתה לאמת הצרופה, לאור החיים אליה הורגלה זה מכבר, קודם שהופיעה כאן. ומן העבר השני, עוד נשמה ירדה לעולם, וגם היא מחפשת את דרכה, תועה בין שורות אנשים ודעות, נכספה וגם כלתה לחצרות ה'. ושתי הנשמות, שתיהן שייכות לחלק הנבחר, חלק אלוך ממעל. והן נפגשות.

כמה אחדות, כמה אהבת חברים יש ביניהם. כמה קרבה ורצון לשהות יחד. ויש בידיהם גם כלי אדיר לחיבור ולהרוות את הצימאון הנורא השורר במדבר הארץ הזו. תורה. מים חיים אל כלי.

בעצם, לא צריך להמריא עד למרומים. אך לפני כשבוע ימים הסתופפנו כולנו תחת קורת גג אחת, בטיש 'נעילת החג', ובתוך דבריו, ביטא רבינו שליט"א את רצונו ואמר:

"אין לנו אלא להתחזק באחדות בין האחד לשני. רק בכח האחדות נוכל להמשיך הלאה. ואין לך אחדות גדולה יותר מהתורה שהיא שיא האחדות, היא היא המביאה אותנו לאחדות אמיתית!"

א שבת ביי ר' מנדלי – לא לחינם...

תקיפת המעבר

בספה"ק אור גדליהו (של הגה"צ ר' גדליהו הלוי שארר זצ"ל) מביא בשם הגאונים, שבחודש ניסן המליך הרבש"ע את האות ה' בראיה ובחודש אייר המליך את האות ו' בשמיעה.

פירוש הדברים: שהאות ה' מורה על מלכות, שהרי בחודש ניסן נתגלה מלכות שמים בבריאה שזו התכלית של יציאת מצרים - להביא לידי גילוי את מלכותו ית"ש בעולם.

וגמר הגילוי היה בחודש סיון שהמליך עליו את האות ז', כי אז נקבעו כל הז' רקיעים וראו שהוא יחיד, ככתוב בדברים פ"ד פסוק ל"ה: "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו".

לפי זה, ימי חודש אייר מחברים את ימי ניסן - שזו תחילת גילוי כבוד מלכותו יתברך, לחודש סיון שהוא גמר גילוי מלכותו בעולם. לכן האות של חודש אייר היא ו' כי היא מחברת את ניסן לסיון. את ה' לז'.

ומהי ההכנה של אייר?

שיהיו הגילויים של חודש ניסן וסיון נצחיים וקיימים לעד!

כדי לקבוע בליבו שגילוי השכינה הוא נצחי, אנו חייבים להשתמש במידת האמת, כמ"ש במשלי (יב-יט) "שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר", וכן 'כי שיקרא לא קאי' (שבת ק"ה), משא"כ האמת קיים לעד. אם כן, כח ההכנה של אייר הוא זיכור הנפש והעבודה על טהרת הלב, כדי לקבוע היטב היטב את ההארות של יציאת מצרים וקבלת התורה, שיהיו קיימים לעד.

בזה מוסבר שאכילת המן התחילה בחודש אייר, וכמ"ש הרמב"ן שהמן זיכר את נפשו.

וכן מלחמת עמלק הייתה בחודש אייר, כי מטרת המלחמה הייתה לבער את היצה"ר של קליפת עמלק.

ובסוף אייר, לאחר שסיימו את ההכנות לקבלת התורה, הם נסעו מרפידיים - מהרפון ידים, ובאו בר"ח סיון כשהם מוכנים לקבלת התורה.

ובספר הנ"ל מסביר את ההבדל בין ראייה

גילוי כבוד מלכות שמים, ובחודש אייר אנו מתעוררים ומקבלים סיעתא דשמיא לענייני ההכנות לקבלת התורה ולהפנמת הגילויים הגדולים שזכינו בחודש ניסן מתוך טהרת הלב והנפש.

אבל עלינו לזכור שאנו צריכים להתחזק בכל ענייני עבודת ה', לא רק בימי ניסן, אייר וסיון אלא בכל יום ויום אנו זוכים לראות עניינים גבוהים וקדושים של השראת השכינה וגילוי מלכותו בעולם.

ראיה זו תלויה באדם.

אם האדם משתוקק לראות את גילוי שכינת הבורא ית"ש הוא יכול למצוא אותו בכל רגע ובכל פעולה ומצב שהוא נמצא.

כל התפילות והברכות נועדו למטרה זו - לזכות לראות את השגחתו של הקב"ה על

ש"י
יכול
זאת בליבו ולא
רק בראייה
שטחית, אלא
שעלינו להקדיש
טוחות רבים כדי
להפנים ולחיות
את השגחת
הבורא ית"ש
עלינו. וכשבין
לאחד את שני
הדברים ולטות
לקבלת התורה
באופן נכון ע"פ
רצונו ית"ש

האדם בפרט ועל כל העולם בכלל. לשם כך אנו זוכים כל יום מחדש לראות גילוי שכינה, לדוגמא עצם קיום גופינו עם רבבות הניסים, ועל כך אנו מברכים "אשר יצר".

ומי שזוכה יכול להפנים זאת בליבו ולא רק בראייה שטחית, אלא שעלינו להקדיש כוחות רבים כדי להפנים ולחיות את השגחת הבורא ית"ש עלינו. וכמובן לאחד את שני

לשמיעה (כפי שהבאנו שבניסן המליך את הראיה ובאייר את השמיעה). מה שיש בראיה משא"כ בשמיעה, וכן להיפך.

בחוש הראייה אפשר לראות הרבה דברים בבת אחת. אבל שמיעה תרי קלי לא משתמע.

מצד שני, יש מעלה בשמיעה, שהקול נכנס דרך חוש השמיעה אל תוך האדם, משא"כ בראיה שאמנם יכול לראות בחיצוניות, אך זה לא נכנס לתוך האדם.

לפי זה אפשר להסביר שבחודש ניסן יש את כח הראייה, שהרי כתוב "וירא ישראל את ה' הגדולה", ואמרו חז"ל "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי", אך יש לזכור שהראיה בניסן הייתה רק לפי שעה, ואילו התכלית הייתה שעי' ראייה זו יתעורר בלב בני" את התשוקה לזכות בפנימיותו במה שראה.

כי כלל הוא בעבודת ה' שמראים לאדם יותר מהשגתו ולמעלה ממדרגתו, אבל רק עניינים שיש ביכולתו להשיגם ע"י יגיעתו, שאם יחשוק לקנות את ההשגות ויתייגע להשיגם, יוכל להשיג אותן ולעלות למדרגה זו.

וזה הייתה העבודה אחר שראו את האור הגדול של יציאת מצרים, שיהיו יגיעים לקנותו.

לכן שייך חודש אייר לשמיעה, כי אייר מגיע אחר ניסן, כי שמיעה היא להפנים לתוכו את מה שראה.

זו גם העבודה של ספירת העומר, שרובה בחודש אייר, לקנות בתוכו ובפנימיותו את ההתגלות של חודש ניסן, עד שיהיה קנין בנפשו, ויהיה מוכן להארות של חודש סיון ולקבלת התורה.

ונראה לענ"ד להוסיף שבוודאי בכל יום בשנה מתעוררים כל העניינים השייכים ליום זה, וכדאיתא בספה"ק שבכל חג הפסח מתעוררים ענייני היציאה מעבודת לחרות, קריעת ים סוף וכו', כי כל האירועים שעבר עם ישראל הם נצחיים, ולא רק זיכרון לעבר. כך גם חג הסוכות וכך גם חג מתן תורה. לכן, בחודש ניסן אנו מתעוררים לענייני

נכנסים לעגלה!

יה זה עוד בוקר
רגיל ובהיר
לחלוטין.
אך לא
לתושבי העיר

בה מתרחש סיפורנו.
שום דבר לא הכין אותם לרעש וההמולה
בעיר בבוקר ההוא.
מודעות ענק כיסו את כל לוחות המודעות
שבעיר. גזירי בד משולשים נתלו בחגיגות
מעל כל פנסי התאורה.
העיתונים התחרו ביניהם בעוצמת הסיור
ובגודל השטח שתפסו הפרסומות הקורצות
על גבי הדפים האפורים.

גם המודעות עצמן היו מעוצבות
באופן מעורר השראה ומושך עיניים
ולב, "בכמה זמן אתה יכול לעבור
בין שני ההרים הגבוהים?" הבהירו
המילים את עצמן, "תושבי בעיר,
היכוננו! היכוננו! בעוד כשבוע
ימים יערך הקרקס הגדול.
והפעם: היסטוריה!
בהזדמנות חד פעמית ייקשר
חבל בין שני ההרים הגבוהים
הנשקפים מבעד לחלוני בתי העיר
ולא פחות ולא יותר –
יעבור הפעלולן על החבל!" הזהירו
המודעות תחת כל עץ רענן.

השיח הציבורי נסוב אודות המופע
הגדול. הספירה לאחור החלה.

*

ו-הנה זה בא.
היום המיוחל הגיע.
משעות צוהרי היום החלה ההיתכנות
לקראת האירוע.
ילדי העיר כמובן החלו לתפוס מקומות
(הראשונים כמובן...)

נעריה דאגו להשמיע את רעשי גרירת
גדרות האבטחה הישר לתוך בתי הוריהם...
ואילו שכבת הגיל הבאה – כבר החלו
להסיק את מסקנותיהם על הפעלולן... הם
כבר 'שרטטו קוים לדמותו'...
מחוגי השעון שעטו במהירות.
16:00 הצביעו המחוגים.

וכך מוצאים את עצמם כל בני העיר
מוחאים את ידיהם כף אל כף ברינון ובתהילה
לפעלולן האגדי.
הפעלולן השליך את החבל שקשר להר
עליו ניצב, לעוזרו הצמוד, שגם הוא קשר את
החבל ליתד שנקבעה בפסגת ההר שמנגד.
"לדעתי" הטעים הזקן כשמשקפיו מוטים
על אפו ומקלו בידו, "קשה לי לראות איך
הוא ישרוד את זה... והרי זה כלל לא פשוט
לעשות 'מעשה קונדס' אלו – סליחה על
המילה'.

הוא

לא היה בגדר 'דעת יחיד'. יותר נכון – הוא
היה אפילו רחוק משם.
המתח באוויר הלך והתנפח, עד שניתן
היה לחוש אותו על פני כל המשתתפים
שהביעו את דאגתם על פניהם. חשש כבד
חלף בליבם 'ומה אם הוא לא יצליח???'.

*

נחזור לפעלולן.
הוא היה שקוע היטב בתוך עצמו, לא
הפנה את ליבו לרעשי הרקע.
'אתה חייב לעשות זאת. עכשיו – כבר אין
דרך חזור... תעבור את זה, ומול כל הסיכויים
– אתה תצליח! אתה תנצח!' הבזיקה

מחשבה בראשו.
וברגע הנכון. הושיט את רגלו הימנית
והניחה על החבל.
'עשה. תשע. שמונה...' הספירה לאחור
החלה מכיוון הקהל.

חלק עצמו את עיניהם מחשש למראות
בלתי אנושיות... מתי לאחרונה הם ראו
שעיר לעזאזל משתלח?...

ובינתיים, הפעלולן כבר הילך על שני
רגליו. ימנית. שמאלית. וחוזר חלילה.
ומספר שניות לאחר מכן.
נגד כל הפרשנויות, ולמגינת ליבם של
ה'פרשנים' הרבים – הוא עשה את זה! הוא
הצליח!

שאפו ענק!
המשתתפים שפשפו את עיניהם
בתדהמה, לא להאמין.
אם רק הייתם נקלעים למקום באותה
השעה, היו תרועות הקהל סוחפות אתכם
לטקס המלכת המלך מהסיפורים הציוריים...
השמחה בקרב הנוכחים גאתה ועלתה
עד למרומי פסגות ההרים.

הפעלולן נפנף בידו כמחווה לאות
תודה על האימון והעידוד שנוסף
בו הקהל.

*

"חברים יקרים!" נשמע
קולו המרוגש של הפעלולן
מאמצעי ההגברה שחוברו
בין שמים לארץ עוד מבעוד
מועד, "כעת אתם כבר
מאמינים שאני יכול לעבור
את זה?"

'כ---ן!' – ענו כולם בשאגה.
"א"כ חכו ותראו מה אני עכשיו
יעשה" – אמר כשקולו רועד.

עוזרו הצמוד הושיט לו אופני הרים
גבוהים ומהירים, ולמול עיניהם הצופיות
של האלפים, עלה על האופניים והחל לדהור
עימם על החבל!

קולות השמחה התערבו עם קולות
הדאגה. המולה רבתית התנגנה לה שוב
בהרמוניה מושלמת.
אלו אומרים לחיים ואלו אומרים למוות.
אך שוב הוא הפתיע. עבר את החבל על
שני גלגלי האופניים.

כעת כבר באמת שהייתה השמחה ויותר
נכון – ההלם, גדולים יותר אצל הקהל.
כולם כולל כולם הריעו לפעלולן שעוד
לא נראה כמותו זה כמה וכמה דורות!
"ובכן חברים" שוב נשמע קולו מבעד
לרמקולים העוצמתיים, "המאמינים אתם
המשך כעמוד אחרון

ליבון עשאים על פי
דרכו של ר' אשר

הפנת כדר

הרה"ח יהודה גבירצמן הי"ו

הייסורים ותכליתם

אותנו בעבותות הייסורים והכאבים, שמהם ניקח לעבוד את ה', שעל ידם נזכה להכיר מציאות האור בתוך החושך. ומתוך שנדע מיעוט ערכנו, ונראה שלמרות ועל אף כל הייסורים, בלבול הדעת, הכבדות, העצלות, טרדות הזמן, ושאר מרעין בישין הסובבים אותנו; עדיין חולפים ועוברים במוחנו מחשבות הקוראות אותנו להתקשרות והתדבקות בה', ולהחזיק מעמד בחירוק שיניים, הרי ירק זה מהיכן הוא חי?

אלא, בהכרח מתבקשת המסקנה שהקב"ה מצילנו מן השעות הרעות, ומביאנו אל תיקון נפשנו, ולגאולת עמו ישראל ברחמי המרובים.

אחרי כל זאת, בהגיע אל האדם מחשבות כאלו, יש בהם כדי לחזק ולאמץ רוחו גם בשאול, ולמנעו מייאוש אף במצולות ים. שהרי עמנו א-ל, ועצת

אויבנו תופר.

אלא, שכל אותה עת, סכנתנו מרובה מאד מאד, לבלתי נשכח מאין צמחה ישועתנו. שהרי ההרגל הרע והנמהר מושכנו, בצר לנו - לייאוש ולעצבות, וכאשר ירווח לנו - לסיפוק עצמי ולגאוה. ושניים אלו אוכלים בנו כל חלקה טובה, והרינו נמצאים סגורים ומסוגרים, ומוצא ממנו אין.

ובאמת, אם גם נקיף עולם ומלואו בחיפוש אחר עצה להימלט מפני סכנתנו המאיימת לכלותנו, עד בלי השאר לנו שריד, נעלה חרס בידנו. אם לא, שנדבק ע"י ייסורנו בה'. אם לא, שנדע כי כל הבא עלינו מאיתנו בא, ולא ח"ו לשם ייסורים, אלא כדי שנזעק אל ה' בצר לנו, ונרצה לבוא לתכלית תיקון נפשנו.

שהרי, "הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו" (תהלים קג, יד), וכל עוד אנו מנותקים מעפרנו אנו מנותקים מבוראנו. ולכן שולח לנו כאבים וייסורים, אשר המה גורמים לנפשנו כי תשוו עד עפר, ואז הייסורים הם המעוררים ליבנו להתקשרות ולהתדבקות בבוראנו. ואין לנו אלא להישען על אבינו שבשמים, שבידו הכוח הגדולה והגבורה

ברצותו שלא ידח ממנו נידח ח"ו, ברצותו שבני האדם בזה העולם יחפשוהו ויגלוהו בחושך ההסתר הכפול והמכופל. ברצותו לגאול את עמו ישראל הקרובים והרחוקים מידי הצר הצורר אותם זה אלפי שנים מיום שנברא אדם על הארץ, שולח לנו סיבות מאיתו, לכל אחד ואחד כפי מידתו, לפי מדרגתו, לפי יכולתו, לפי שורש נשמתו, ולפי צורך תיקון נפשו.

אשר דיבר הרבה על תכלית הייסורים והנה הגעתי למכתב שדיבר בו על הנושא בהקשר לדעה"ה.

נקשרתי למכתב מתחילתו עד סופו בנשימה עצורה, למרות שהנושא מוכר לי מאד וטעון מאד.

והחלטתי להביאו כלשונו עם התאמה קלה שיהיה במתכונת של מאמר:

תכלית הייסורים.

מלחמות היצר, המביאות לכבדות ולעצלות, מרות הן עד למאוד, שהרי "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו לא היה יכול לו" (קידושין ל:).

ולכאורה קשה הלשון "הקב"ה עוזרו", שהרי לעזור שייך כשיש לאדם כח, אבל לא במידה מספקת, ואז הקב"ה עוזרו.

אבל אם אין לאדם שום כח, כי "מי שם פה לאדם" וכו' (שמות ד, יא), מה שייך הלשון "עוזרו"?

אבל באמת, מי שמאמין כי כל מכאוביו וייסוריו באו מידי ההשגחה העליונה הרחומה, ולא בשל עונש על חטאיו ולא בשל נקמת ה' ח"ו, אלא שהייסורים הם האמצעי להתקשרות עם השי"ת, כמו שאמר דוד המלך ע"ה "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך" (תהלים קיט, עא).

וידוע הכלל של "וישמען ישורון ויבעט" (דברים לב, טו), ומכאן למדנו שגזירה היא על ה"שמונים" ושבעים ומדושים כי אחת דתם לבעוט, לשכוח צור מחצבתם וא-ל מחוללם.

והקב"ה הרחום מקדים רחמים לרוגז,

מה ששובר אדם יותר מן הייסורים

רים, היא ההרגשה שאין להם תב-

לית. הוא מפרש את הייסורים בה-

תעללות מגבוה, ועל כן לבו טעון

התמרמרות כלפי שמיא.

על מנת שנאחז בקרנות המזבח ונקריב עליו חלבנו ודמנו ואלו יעלו לרצון לפני אדון כל, על מנת שבכל עת אשר תמצא אותנו נזעק לה' מפני הלחץ אשר אנו נלחצים על ידו ונאמר: "ה' הוא האלוקים - אין עוד מלבדו" (דברים ד, לה).

ואלו הייסורים ששולח לנו, ואלו הכאבים שאנו מתעטפים בהם כל ימי חייו, הם המייצבים את הקשר בינו ובין בוראנו ברוך שמו.

שהרי, כאמור לעיל, לא מצינו מי שפרנסתו מצויה ברווח שתהיה שעתו פנויה לבקש ולחפש את בוראו, ולא ראינו מי שהוא שלם בגופו בלא צער ועגמת נפש מעצמו וממשפחתו שיחוש את צרות וכאבי הזולת.

ולכן ה' הטוב ברחמי המרובים ככל

לתומכנו בעת משברי החיים המציפים אותנו ומאיימים לבלענו ח"ו.

ואין מצב שיוכל בן-אנוש להחזיק עצמו בלי שישווה ה' לנגד עיניו תמיד, ויזכיר לעצמו חטאתו תמיד.

וזה שאמרו חז"ל: "אלמלא הקב"ה עוזרו - אינו יכול לו". היינו, שמחובתו של האדם לדעת תמיד: בעת ניסיונו ובעת שהקב"ה עוזרו, כי עזרתו היא מאת ה', וכי עצם הייסורים הם הם עזרתו.

שאם לא ישים האדם ליבו לכך, אם לא יאמין כי ייסוריו מקרבין אותו ומביאים אותו לתכלית תיקון נפשו, הרי בוודאי ובוודאי שלא יוכל לו. וכי איך אפשר להחזיק מעמד בזמן הייסורים והכאבים? וכי מה ידבר לליבו של אדם בעת צרת נפשו ובמר לבבו? אם לא שיתאבק במחשבתו לא לעזוב קרש ההצלה שנוזק לעומתו ע"י הייסורים, לבקש ולהתחנן על נפשו לכל יסוף בגלים הגועשים בים החיים הכאובים.

אין כל אפשרות שהאדם ירצה ישועת נפשו, כל עוד גופו מתענג בתענוגי השעה. ולכן ה' ברחמיו המרובים חשב מחשבות, כביכול, לבל ידח ממנו נידח, ושלח לנו ייסורים כמידת יכולתנו לסבול, אשר הם מסוגלים להביאנו להרגיש את הרעב האמיתי אשר ממנו אנו סובלים.

ולכן נמצא שהייסורים והלחץ הם המה עוזריו של אדם. וחובתנו לדעת כי "אלמלא הקב"ה עוזרו", אלמלא שלח הקב"ה את הייסורים לאדם על מנת שיעזרו לו - "לא היה יכול לו", לא היה יכול האדם בשום פנים ואופן לסבול הייסורים. וכמו שאמר דוד המלך ע"ה: "גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך" (תהלים קלט, י).

כל אחד יכול ללמוד היקש לעצמו מכאביו וממחשבותיו.

אדם נוטה לתלות את ייסוריו בסיבות שונות, אבל באמת, זו היא עצת היצר הבא לטרוד אותנו מן המלחמה והמאבק על קיומנו, שנכיר את סיבת הייסורים האמיתית.

דברי ר' אשר אל בעל הייסורים: שמע

בקולי ואיעצך, מי כמוני יכול להבינך, אחר שהרבה סבלתי בימי חיי ועד עתה, מכל מיני סבל ל"ע, ועדיין כל גופי דווי, מכאבים, מייסורים, ממחשבות וכו', ואף אני בחלומי אמרתי בוודאי בשל זה או זה בא הדבר, ותמיד היו מוכנות ומזומנות איתי סיבות לסבלי אשר לא היה להם עם המציאות ולא כלום.

היום, לאחר ששתיתי הרבה מכוס הייסורים, זיכני השי"ת להבין כי איפכא מסתברא, כל אותם הסיבות שבהם תליתי את ייסורי הביאוני דווקא לקרבני אל אבי שבשמים, ולראות מציאותי שאין לה קיום אפילו שעה אחת, ורק היצר בידעו כמה מסוגל מצבי הקשה לקרבני אל תכליתי, חיבל תחבולות למצוא בנסיבות הזמן והמקום את שורש ומקור צרותי. ואף אצלך יקירי כן.

והנני מבטיחך כי אם תתעקש במלחמתך ובמאבקך, תחת אשר תחפש את הסיבות למניעות, בשעה שהמניעה האמיתית היא מצד היצה"ר, תצמח ישועתך בוודאי ובוודאי. רק חזק ואמץ. עכ"ד.

רבי אלעזר ברשב"י, קרא לכאבים "בוא אחי", אבל היו חכמי ישראל שאמרו, 'לא הם ולא שכרם'.

ובאמת אין כאבים באים בבחירתו של אדם. אולם יש לו בחירה כיצד יקבל אותו. כאשר אדם מתמרמר על כאביו, מה הוא משיג? טענות כלפי שמיא ומצבו איננו משתפר.

איך מקבלים ייסורים באהבה, הרי זה לא אנושי?

אפשר ע"י מעשה, כאשר אומרים 'תודה', נשבר המחסום, כמו שתודה על מתנה מאשרת את קבלתה עם הספיחים שבה, שאינם כל כך נחמדים. ומפסיק המאבק בהם.

כאשר כואב, ואדם שואל את עצמו, איך אני מחזיק מעמד בכאב כזה? כאן הוא מוצא את הבורא.

ר' אשר התייחס לכאב כתיקון ולא כעונש. עונש נתפש כגורם מרחק, לא כן תיקון - אותיות תינוק, חיבור אל אמא.

ר' אשר כותב באחד ממכתביו, שהכאב קשור במחשבה ... יש אנשים שדאגת הפרנסה מטרידה אותם ללא הרף. לעומתם יש כאלו, שפרנסתם בשפל המדרגה, אך אין בזה כדי להכאיבם כ"כ. מזה רואים שהכאב הנמצא במחשבה אינו נעוץ דווקא בסיבת עובדת מציאות החיים, אלא מקור הכאב והדאגה בנפש. מה ששובר אדם יותר מן הייסורים, היא ההרגשה שאין להם תכלית. הוא מפרש את הייסורים כהתעללות מגבוה, ועל כן לבו טעון התמרמרות כלפי שמיא. ר' אשר דיבר על תכלית נוספת של הכאב, כסיבה להתקשרות עם הקב"ה, דרך מצב החידלון.

הרב גדליה סגל סיפר שר' אשר דיבר על זעקה אל השי"ת ללא פניות, בביטול גמור. אמר לו אברך, "כאשר כואב, צועקים. מה צריך עוד?" אמר לו ר' אשר, זה לא נקרא שאתה זועק. הייאוש שלך זועק ולא שהכאב גרם לך להיות מקושר עם הבורא, כמו שאמר דוד המלך "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך".

ר' אשר דיבר על זעקה ממעמקי הכאב, שם מבין אדם שאין לו ישועה, אלא מן השי"ת.

ר' אשר צייר את ייסורי רבי עקיבא, כאשר סרקו את בשרו במסרקות של ברזל. הוא חיכה לרגע זה ("כל ימי הייתי מצטער"), שיהיה במצב חוסר אונים מוחלט, שבו אין לו אחיזה, אלא לצעוק אל בוראו. בצעקה זו הוא הכריח את הקדושה להחיות אותו, על כל מסרקה ומסרקה. ר' אשר אמר שרבי עקיבא היה כה מקושר עם הבורא ברגעים אלו, עד שלא חש כלל כאבים. אדם חש כאבים מפני שהוא מיואש ואיננו מקשר את הכאב עם קרבת הבורא.

עוד מדבריו באותו עניין:

.... בתוך כאבך אל תקשיב למחשבת הייאוש. בכוח רצונך תוכל לה.

.... מתוך כאביו מבחין אדם שיש סיבה לכל חייו והרפתקאותיו, עד שבא לבחינת "חוצפא כלפי שמיא מהניא".

פרקי קורות דברי הימים, מעשי צדיקים שנשמעו
מכ"ק רבינו שליט"א במשנת בעל ההילולא.

הרבי ר' מנדל'י מזויטצפסק זיע"א

|| א' אייד תקמ"ח ||

קורת רוח

על סיפון הספינה התהלך בריכוז יהודי של צורה, שביבשה
נודע כאחד מגדולי תלמידי הבעל שם טוב – הרבי ר' מנדל'י
זיע"א, אך מול הגלים האימתניים עמד גם הוא וליבו מלא
בפחד.

לא בכדי עלה על הספינה, הרי רצונו לחונן את עפרה של
ארץ הקודש ולהשתקע בה – וכעת נדמה כי אך בעוד רגע
ישתקע יחד עם כל חבריו לספינה במצולותיה המפעימים
של האוקיינוס.

בכוחותיו היציבים האחרונים ניסה למצוא נקודה של
חיזוק למצבו, איזו אמרה, איזה פסוק, מאמר חז"ל, משהו,
שיחזק את בטחונו ויזכיר לו מי באמת מנהיג את העולם.
לשווא.

הלחץ האיום ורעשי הרקע המזוויעים הפריעו לריכוז ולא
איפשרו לנקודות החיזוק להופיע.

ר' מנדל'י התהלך על הסיפון אנה ואנה, הלך ושוב בקו
ישר – וכולו תפוס הרהורים.

לאחר כמה דקות של התהלכות, שם הרבי ליבו לתופעה
שולית אך מעניינת: בכל אותן דקות הקפיד מבלי משים
לצעוד דווקא על קורה אחת של ספינה! משונה...
ואז הבריקה ההארה בליבו הטהור: רק רגע!

נניח והקורה הזו הבודדת היתה עומדת לבדה בלב ים,
נסחפת בין הגלים, האם היה מעז להתהלך עליה הלך ושוב?
האם לא היה עומד קפוא מרוב לחץ? אין כל ספק שהדבר
היה מרתיע אותו עד כדי התאבנות!

נו, ומה בדיוק קרה כאן? מה, האם העובדה שהקורה
הזו מחוברת לעוד כמה קרשים רטובים כמותה – מסבה לו
תחושת רוגע וביטחון – עד כדי יכולת להסתובב בשופי על
הקורה???

כן! בהחלט כן!

החיבור של הקורה לחברותיה מסבה תחושת יציבות! כך
ורק כך היא מסוגלת לעמוד ביציבות!

"מנדל'י מנדל'י!" ניתר לפתע הרבי ממקומו, "ומה איתך!
על קורות חלושות המחוברות זו לזו את סומך – ועל החיבור
האיתן שהבורא יתברך מחובר אליך – עליו אינך סומך?!"

המפקד הזוטר

בהספדו של הרה"ק ר' אברהם מקאליסק זיע"א, על רבי
מנדל'י זיע"א, המשיל משל:

מלך אחד היה לו צבא עצום – חיילים לרוב, ועליהם
מפקדים וגנרלים רמים ונישאים, העושים את דברו של
המלך. ובתוך כולם, היה מפקד קטן, מפקד זוטר, שאחראי
היה על קבוצה קטנה של חיילים בלבד. אך מפקד זה,
בחכמתו ותבונתו, חייך את אנשיו באמונה ובמסירות, עד
שנהיו החיילים נאמנים בלב ובנפש למלך.

אך הגנרלים רמי-המעלה, כשראו איך מפקד קטן מצליח
והם לא הצליחו – קינאו בו. באו אל המלך וטענו: "אין זו
חכמה! כל נאמנותם של החיילים למלך אינה אלא משום
אהבתם למפקד. נסה להעבירו מהם – ונראה האם יישארו
נאמנים לך!"

ואמר הרה"ק ר' אברהם בסיום דבריו:

"כך גם אתה, רבי מנדל'י. הקמת חבורה של חסידים
ועובדי ה' באמת, אשר עושים רצון קונם באהבה ובמסירות
נפש. ועתה – לקח אותך, כדי לבחון אותנו אם אנו נישאר
נאמנים להקב"ה גם לאחר הסתלקותך".

א בעל גאוה...

הרבי ר' מנדל'י זיע"א עלה לארץ ישראל, ובפני חסידיו היה
אומר: "בארץ ישראל אפשר לעבוד על מידת הענווה, ולהתגבר
על מידת הגאוה".

לאחר זמן, בא אליו אחד החסידים בתמיהה ואמר: "רבינו,
איני מבין את דבריך. מאז שבאתי לארץ הקודש – אני מרגיש
שיש בי יותר גאוה ממה שהייתה לי בחו"ל!"

חייך ר' מנדל'י וענה לו בחכמתו:

"מה אתה לא מבין... גם בחוץ לארץ הייתה לך אותה גאוה
– רק שלא חשבת שזה גאוה. עכשיו, בארץ ישראל, התחלת
להכיר בגאוה הזו... וזוהי תחילת הענווה".

עבת אורח לר' מנדלי

שבתי בליבי איזו זכות יש לנו שאנחנו מסתופפים בצילא דמהימנותא של כ"ק אדמו"ר שליט"א שממשיך את דרכו של מורו ורבו רבי אושר פריינד זיע"א.

שאצל ר' אושר כולם היו חברים, וכל אחד יכול לשאול וכ"ק אדמו"ר שליט"א עונה בטוב טעם ודעת, וכולם חבריא אחת וממשיכים את ההשפעות ברוחניות ובגשמיות. ובזכותו אנחנו חיים בתוך המציאות של מכתב ל' שבספר פרי הארץ, הרי אנחנו עכשיו בשבת אויפרויף של ר' מנדלי זיע"א.

| אר"י נקנית בייסורים |

והנה את המכתב הנ"ל כתב ר' אברהם מקאליסק שהוא היה תלמיד חבר של ר' מנדלי מויטעבסק, שניהם למדו אצל המגיד, ור' מנדלי היה יותר מבוגר ממנו.

כשר' מנדלי עלה לארץ ישראל כמעט שעלו עימו כל גדולי החסידות, והיו שני תלמידים שהוא עצר אותם באיסטנבול ואמר להם לחזור, האחד היה הבעל התניא והיה עוד אחד.

אבל ר' אברהם מקאליסק עלה איתו לארץ, ובהתחלה הם היו בצפת, ושם הם סבלו מאוד מהמכתבים ששלחו מחו"ל נגד החסידים, ור' מנדלי עבר לפקיעין, והם היו שם יום אחד ולמחרת הוא אמר שהולכים מכאן לטבריה, מה קרה?

אז אמר ר' מנדלי שבא אלי הס"מ ואמר לי - אם אתה נשאר כאן לגור אני עוזב את המלחמה שלי עם כל העולם ובא להילחם איתך ועם החבורה שלך...

| כמה מעלות טובות |

ובאמת יש דבר מענין בפקיעין - שלא פסק שם ישוב של יהודים מזמן בית המקדש עד היום!

ועוד דבר - אנחנו יודעים ששם חיברו את הזוה"ק, שם ישב רשב"י ובנו במערה, וכנראה שאם החסידים היו יושבים שם מי יודע איזה אורות גדולים היו יכולים לצאת עד שתבוא כבר הגאולה...

ואמנם נשארו שם יהודים, בערך ארבעים חסידים עם משפחותיהם, אבל הרבי ר' מנדלי עם כל ה'עולם' הלכו לטבריה.

והנה ר' אברהם מקאליסק היו לו שלושים אנשים [בערך] שהם היו החסידים שלו. שאר העולם היה של ר' מנדלי, ולכן היה לו בית מדרש לבד.

שאל מישוהו אם הם הסתדרו ביחד, וענו לו בטח, ולא רק זה אלא בכל מכתב שר' מנדלי כתב או להיפך, אז השני היה מוסיף כמה מילים.

היה לר' אברהם מהלך עמוק יותר, ואחרי שר' מנדלי נפטר הוא רצה שיעשו את ר' שלמה זלמן הכהן ווילנער לרבי אחריו, אבל הוא לא הסכים בשום אופן, וממילא

ר' אברהם קאליסקער נעשה הרבי של כל החסידים כאן בארץ. הוא היה רבי משנת תקמ"ו עד תק"ע, יש הרבה מכתבים שלו.

*

פירוט המכתב:

| חלק א' - על ר' מנדלי |

וכך כתוב במכתב ל' [באמצע המכתב]:
כה נתבשרתי צדק מידידנו הרב המופלא מו"ה צבי הירש סג"ל נ"י, שהוא היה הרבי אחרי פטירת ר' אברהם מקאליסק.

מגודל תשועת ה' על ידו, הוא היה אוסף כסף והייתה לו הצלחה לתווך בין כל מיני בעיות שהיו לאנשים.

ומפליא לעשות שלום בעולם עד תכלית נקודת האמת, בדיבוק חברים עטופים וקשורים נפש בנפש, זה דבר מאוד מענין שכשיש דבקות בין אנשים אז הנפשות שלהם מרגישות אחד את השני, זה נקרא 'דביקות נפש בנפש'.

בכל המדינות עיר ועיר עד להגדיל הולך וגדל השלום, ומאליו קאי רב עוד יוסף ה' עוז לעמו ייתן ה' יברכם בשלום, ומה מאוד שמחתי באומרים לי וברכתי ברוך ה' אשר נתן מנוחה לעמו ישראל, כשנהיה שלום נהיה מנוחה.

חלילה לולא ה' שהי' בעזרתם היינו האש דאחריב ומרקד בתבערה, הלא זה אוד מוצל מאש בוערה, בהתחלה הייתה מחלוקת בכל מיני דברים ונהייתה רגיעות.

בזכות הרה"ק נ"ע בהסתלקותו כל העולמות נתעלו, דהיינו אחרי שר' מנדלי נפטר זה גרם שנעשה עליה בעולמות.

וממילא - משם צווה ה' את הברכה ושלום, כמאמר רז"ל 'לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום', וכל התורה שבכתב ושבע"פ מלא מפה לפה באלו דברים שאין להם שיעור, וכידוע ששמו של הקב"ה הוא שלום.

*

| חלק ב' - קודם כל השלום |

ולמען האחוה ורעות אדברה נא שלום, הוא הולך לדבר על המושג הזה 'שלום'.

כי הוא עמודו של עולם שווה לכל נפש, ולא לנקיי הדעת ולבעלי שלימות הדעת והמידות באתי בעצת ה', על האנשים הגדולים הוא לא בא לדבר...

כי בעזה"י הרבה דרכים לפנייהם, והרבה רווח והצלחה לפני המקום עליהם, ובקיצור המכתב לא מדבר על הגדולים והצדיקים.

אבל את מי אורה דעה ואבין שמועה לגמולי מחלב, אלו שרק כעת הפסיקו לשתות חלב מאמא שלהם.

צעירי הלווים וצאן קדשים, תמיד רואים אצל הבחורים הצעירים שהם כבר חושבים שהם נמצאים בפסגה.

שלפי המדומה בעיניהם מעשיהם לשם שמים, מה הם עושים? מילא אם הוא לומד שמונה עשרה שעות ביממה, נו... ומה לעשות שהם רק - מביאים דברים זה לזה

עד שמערערים דברי ריבות, כאשר ראיתי בימי חרפי הרבה מעניינים כאלו, ומעתה ידעו להיזהר כי עדיין לא ידעו דרך ה' וכל מבוא פתחיו, אפתח להם כחודה של מחט, ותמיד אומרים אצל החסידים מדוע מדברים דווקא על חודה של מחט? הענין הוא שכשאדם מקבל דקירה אז הוא יכול לקבל, כי מליטופים האדם לא בהכרח קונה קנין בנפש, אבל כשנותנים לו דקירה זה נכנס כמו שצריך, ולכן 'פתחו לי פתח כחודה של מחט'.

וממילא רווחא דשמעתא בעי צלותא, עד שמתפללים שיכנסו דברי תורה במעיהם יתפללו שיצאו דברים בטלים והקנאה והשנאה בעולם מלבם.

וזה מה שהוא אומר 'עד שמתפללים שיכנסו דברי תורה במעיהם יתפללו שיצאו דברים בטלים והקנאה והשנאה בעולם מלבם', כי הוא ראשית התורה והעבודה והברכה והעילוי לגוף ונפש, צריכים שיהיה אהבה ואחוה, כמעשה הלל הזקן שלימד כל התורה על רגל אחת לגר, דהיינו מצות ואהבת לרעך כמוך, זה בעצם היה מצות 'ואהבת לרעך כמוך'.

חלק נ' – תאי הפת

והעניין מבואר בספרי הקדמונים שזה השכל האהבה והיראה השופע עלינו הוא הדביקות אשר בינינו לבנינו ית'.

הנה בואו נאמר שיש לאדם מאה אלף תאים במוח, ולמשל מה שהעניינים נפתחות ונסגרות זה בגלל שבמוח יש חדר שהוא המחשב שמפעיל את העין להיסגר ולהיפתח.

וכמו כן יש תא שאומר ללב לעבוד ולאף לנשום.

כמו כן צריכים שלכל הפחות יהיה תא אחד במוח שלך שיהיה מחובר לבורא עולם כל הזמן, ואם אתה רוצה לשתות ונשפך לך על הבגדים האם אתה כועס על השתיה?

על מי אתה כועס?

ה' אומר 'תנדב לי תא אחד שיהיה בדבקות איתי כל הזמן'.

ולמשל אחד מביא לך דירת חמשה חדרים ואתה יכול להכניס שם מה שאתה רוצה, יש אחד שמכניס שם ארונות עם ספרים, והשני מכניס שם כורסאות ספות ומיטות, ויש אחד שכל מה שהוא מוצא ברחוב הוא מכניס, עגלה שבורה הוא מכניס וכו', ובסוף יש בית מלא שמאטעס...

כן הוא הנמשל - יש לך במוח מיליון תאים, תא אחד עובד על העיניים והשני על הגרביים, וה' מבקש ממך 'תעשה לי תא אחד' שבו תהיה עם דבקות בה'.

חלק ד' – תלי בר!

והרשות נתונה, ה' נותן רשות. אם ירצה להרגיל את עצמו תמיד לחזק

הדביקות ההיא יהי' מוסיף והולך בעזרתו ית', אפשר להתחזק ולהתחזק.

ואם ח"ו להיפך שיחלוש הדביקות הנ"ל - פותחים לו, נותנים לו גם את זה.

עד שח"ו יפסיק לגמרי, והנה לא יתחזק זו הדביקות ויהי' (הולך) וחזק מאוד, איך זה נהיה?

רק ההרגל עצמו בו בכל מה דאפשר לאהבתו ית' והכוונה לו לבדו, רק הבורא ושום דבר אחר לא! דהיינו אדם צריך לעבוד את ה' רק לכבוד ה' ולא לשום דבר אחר, זה גורם דבקות.

וחולשתו, איך נחלשת הדביקות?

תהיה בפנות א-ל מדעתו, בפניות המדומים והנבזה בעיני אל-הים ואדם השלם, תתאר לך שאדם מתפלל והוא מרגיש שאנשים מסתכלים עליו ואומרים 'פושש...', נו! מה קורה לו? הוא כבר מתחיל

לעבוד ע"ז, אין בורא עולם...

כששני בחורים שעומדים מאחוריק אמרו עליך משהו, פתאום אתה כבר חושב את עצמך 'מי יודע מה?' אתה כבר עובר את הכביש ואתה עובד את עצמך! אבל זה האדם!

ואפילו החסיד שבחסידים כשמפנה מחשבתו ואין דביקותו כראוי, עכשיו הוא לא במדרגה גבוהה.

היחוס ההוא שבינו ובין הבורא ית' אינו מאיר בכח הראשון, במדרגה הזו הוא עכשיו חלש בדבקות הבורא.

ומפני כך היו מקפידים החסידים הראשונים על השעות שהיו בטלים מלחשוב בו ית', הם כל הזמן החזיקו את המוח עם דבקות בה'.

*

חלק ה' – חיבור 24/7

והזהיר בתורתו 'אל תפנו אל האילים', ופי' רז"ל אל תפנו א-ל מדעתכם, שלא יהיה רגע שאתה לא קשור לבורא, וכמו שכתוב בספה"ק על הפסוק 'אשרי אדם

אשר לא יחשוב ה' לו עוון' - היינו אשרי האדם שאם יש רגע שהוא לא חושב

מבורא עולם זה כבר נחשב אצלו עוון. ודוד אמר 'שויתי ה' לנגדי תמיד', דוד המלך עבד על זה, 'שויתי' היינו שהוא שם את ה' לנגד עיניו תמיד, הייתה לו עבודה שתהיה דבקות בה' כל הזמן.

וכן מצינו בהשגחת השי"ת, שהאמונה העיקרית כי השי"ת משגיח בכל רגע על כל פרטי קטן וגדול, כל מה שקורה עם האדם עשרים וארבע שעות הבורא עולם עושה את זה.

כי אין אדם נוקף אצבעו וכו' עד שמכריזים עליו מלמעלה, אדם לא מקבל מכה אפילו באצבע הכי קטנה ברגל בלי שהכריזו על זה בשמים.

כמבואר פעמים רבות בתורה, ובכל זאת ראינו לפעמים כמקרה כסיל כן מקרה חכם, איך זה יתכן? הרי החכם היה דבוק בה'?

איך נהייתה המכה?

ואמיתות העניין שהשגחת השי"ת הוא על דרך דביקות השכל שיש בינינו ובין השי"ת, וכפי שיעור דביקותו בו ית' כן שיעור ההשגחה עליו, מי שלא יסור שכלו ודביקותו ממנו ית' תמיד כן יהי' שפע השגחתו ית' בו מיד, ומי אשר יפנה מחשבתו לפרקים, באותו הפרק תמעט השגחתו מאתו ית'.

כשאנחנו היינו למעלה ה' האכיל אותנו, ומדוע הייתה לנו בושה?

כיון שחשבנו שה' מאכיל אותנו!

כי אתה דבר נפרד וה' הוא זה שמאכיל אותך, אבל כשהיד שלך מאכילה את עצמך אין לך בושה כנ"ל.

זאת אומרת שהפירוד שאתה עשית לעצמך מהבורא זה גורם את הבושה, אבל אם אתה תדע שאתה והבורא זה דבר אחד, א"כ כשהבורא מאכיל אותך זה כמו שהיד שלך מאכילה אותך ואין שום בושה.

ולכן מורידים אותנו כאן לעולם כדי שנעבוד על זה לדעת בבירור שאנחנו לא יכולים לעשות שום דבר, הכל זה הבורא, וממילא כשנגיע לשם והוא יאכיל אותנו לא יהיה לנו שום כיסופא, שהרי אנחנו והבורא זה דבר אחד.

ואם האדם לא הגיע לזה אז שולחים אותו שוב ושוב לעוה"ז עד שהוא מגיע למצב הזה, וזה נקרא 'דביקות בו יתברך', שנזכה.

והדביקות בין אדם לחברו ובין איש לאשתו ג"כ נובעת מההבנה והבהירות שהשי"ת הוא הוא אותו המחיה שלו ושל חברו, שלו ושל אשתו, וממילא אין שום פירוד, כי הכל אחד יחיד ומיוחד.

י"א

הנפילות? הם חלק מהאמונה!

שאלה: כל מי שעוסק בהבנת הספר 'פרי הארץ' מתפאר מעומק דברי קדשו של הרבי ר' מנדלי זיע"א, מתפעל ומתפלא 'איך אפשר להנגיש להלכה ולמעשה דברי קודש אשר יצאו מפה קדוש?'

תשובה:

הבה ניקח לדוגמא את מאמר רבי מנדלי זיע"א בפרשת שופטים על הגר שבא אצל הלל הזקן ורצה ללמוד את כל התורה על רגל אחת, הוא היה חפץ בהיצדקו - שיהיה לו העמדה וקיום בבת אחת! אז בא לשאול את הלל באיזה אמונה חזקה יוכל להיות מטפס ועולה רק מעלה ובלי לרדת מטה.

וזאת מחמת יראת הגר שלא ירד מטה מטה, לפעמים על ידי ניסיונות ומאורעות, לכן ביקש לעשות זאת, עכת"ד.

השיב הלל הזקן את הגר - על פי דרכו של הפרי הארץ.

הנה כללא דמילתא: שאין שום אפשרות התחלת אפס קצהו של עבודתו יתברך, אם לא באמונת אומן שמיעוט נקודת האמונה בו יתברך, גם כן מאיתו יתברך.

כלומר, אמונת המאמין בהשגחה הפרטית כוללת גם את זה שהמאמין עובר לפעמים משבר בעצם האמונה, הוא גם מאיתו יתברך שמו, כי הוא הנותן לב לדעת ועיניים לראות ואזנים לשמוע והכל מאיתו יתברך שמו.

ועתה, לגבי שאלת השואל על חידושי הפרי הארץ שמדהימים לראות את המשבר כחלק מהאמונה. איך נבין כל זאת, ואיך ננגיש זאת להלכה ולמעשה.

*

בכדי להנגיש את ענין האמונה להלכה ולמעשה, נביא בפני הקורא קטע מספר "ישמח ישראל" על הפסוק 'ויאמר משה זה הדבר אשר צווה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ויקרא ט, 1)

יש להבין מדוע אמר הפסוק 'זה הדבר', מהו הדבר אשר יעשו כדי

שבזכותו 'ירא אליכם כבוד ה'?' בתורת כהנים ובתרגום יונתן פירשו את הפסוק:

אמר להם משה לישראל, אותו יצר הרע תעבירו מליבכם ותהיו כולכם בעצה אחת וביראה אחת.

הכוונה שתהיו כולכם בעצה אחת, כדברי הפייטן (מוסף ראש השנה) 'עצתו אמונה', כי בענייני חקירת ה' אי אפשר שיהיו כולם בעצה אחת ובמדרגה אחת, כי בוודאי ישנם בעלי מדרגה שונים בקיום מצות השי"ת, ככתוב בתוה"ק (דברים ד לט) 'וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים וממעל ועל הארץ מתחת אין עוד'.

לגבי הידיעה, ההתבוננות וההשגות - כל אחד ואחד משיג לפי הדעת והשכל שחנן אותו הקב"ה, אבל בענייני אמונה כולם שווים כאחד, כי כולם מאמינים באמונה פשוטה באחדות הבורא יתברך שמו שהוא אחד, יחיד ומיוחד, ממציא כל הנמצאים בעצה אחת. עכת"ד.

על פי הדברים האמורים יש להעיר שנקודת האמונה היא גם תלויה באמונה... והיא תיתכן בכל מצב ובכל דרכי דעהו.

*

להבנת יתר נעתיק קטע ממה שראיתי בספר טוב הפינים, וז"ל:

והנה באמת כל פעל ה' למענהו, וגם מידה זו של פריקת עול - גם אותה נתן ה' לאדם כדי להשתמש בה לטובה ולעבוד בה את ה', היינו להעביר בה את עול היצה"ר ותאוותיו כדי שיהיה ליבו פנוי לקבל עליו עול מלכות שלימה.

ומטעם זה צווה ה' לאהרן להקריב לפניו עגל, כדי להורות בזה שיש להעלות בחינה זו של העגל - של

החטא, לגבוה ולעבוד בה את ה' ע"כ.

*

להלכה ולמעשה: לאמונה הפשוטה

אין גבול!

האמונה תעלה מעלה מעלה כאשר האיתערותא דלתתא תעלה אל האיתערותא דלעילא, וכן האיתערותא דלעילא תרד מטה מטה.

ובפועל כולם שווים כאחד. כי התחושה האנושית משאירה רושם כאילו הוא ברמה גבוהה של אמונה. וכן בכיוון ההפוך, התחושה האנושית עלולה להשאיר רושם כאילו הוא ברמה נמוכה באמונה, והאמת אינו כן. אלו ואלו דברי אלקים חיים. אין רמה באמונה וד"ל.

*

אמר הכותב: ניתן לחלק את המושג אמונה לפרקים תאורטיים שונים. כמובא בספה"ק המבדיל בין אמונה בשכל לאמונה פשוטה. ועד לאמונת בלתי לה' לבדו ללא קבלת שכר.

כעניין המובא בפרי הארץ פרשת וישב אודות השכר המוכן בעולם הבא, עפ"י מאמר חז"ל באבות (ד טז) התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין. ספרי המוסר שואלים מדוע נאמר לשון 'כדי', ולא נאמר 'והכנס' - כדרך העולם וכו'.

לומר שאין הנמשל דומה למשל בכל מילוי, שאפילו אם יתקן אדם עצמו בעוה"ז כולי האי - אולי שיכנס לעולם הבא. שלא יהיה צדיק בעיניו שבוודאי יכנס אלא שכל הכנותיו יהיה על צד הספק.

וזהו התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס - אולי יכניסו אותך... וממילא כל עשייתך תהא באמונה פשוטה ללא כל חשבונות. וכולם שווים כאחד.

רח"ל פ"א ס"א

היטל 'תקורה ופירק':

הדברים ולזכות לקבלת התורה באופן נכון ע"פ רצונו ית"ש.

זכורני שמו"ר ר' אשר זצוק"ל אמר לי שמי שלומד תורה מתוך מחשבה שהוא "מחדש" ומתפעל מכישורונותיו ומגאונותו של עצמו, אין זו תורה לשמה. אלא עלינו ללמוד תורה מתוך הכרה שאנו זוכים שדרך מוחנו וליבנו התורה הקדושה עוברת מן הכח אל הפועל, עד עולמנו שלנו.

אם כן, לא אנו מחדשים - אלא הקב"ה שהוא נותן התורה הוא המחדש, הוא המלמד תורה לעמו ישראל, ואם אנו כבר זוכים ע"י תפילה ותחנונים, אנו יכולים לזכות להיות הכלי שהתורה עוברת לעוה"ז.

הוא היה רגיל לומר שאפשר לראות את הבורא ית"ש עד עצם קיומנו, שהרי כל אדם יודע שבתוך כל הייסורים, הצער, דאגות הפרנסה ודאגות אחרות אין שום סיכוי שנחזיק מעמד.

אם כן, כיצד אנו בכל זאת ממשיכים לתפקד?

בוודאי שזה רק ע"י השגחת הבורא ית"ש האוהב אותנו ודואג לכל צרכינו.

באחד המכתבים הוא מציין שלא נחשוב שענייני קדושה ועבודת הבורא ית"ש שייכים רק לתלמידי חכמים או צדיקים גדולים.

הוא כותב שלכל יהודי יש חלק בעבודת ה', וליחדא שכינתא וקודש אברין הוא.

מי שלא ממלא את תפקידו הוא מעכב את הגאולה, וחיוב זה חל על כל יהודי, כל אחד ע"פ דרגתו, חינוכו והתנאים בהם הקב"ה שתל אותו.

נתפלל שהקב"ה ירחם עלינו ויזכה אותנו להתבטל מפני הדרת קדשו וכך נפנים את תפקידנו בעולם, שהוא לזכות לגילוי שכינה בעולמנו ולזכות לקבלת התורה בשלמות.

ההכנות של חודש אייר ישפיעו על הכנותינו לעבודתו ית"ש בכל ימות השנה, אכ"ה.

היטל 'אנשי האנוני':

הפעם אני יעבור בין ההרים כשבידי אחזיק עגלה! עגה רחבה וגדולה - ועימה אעבור את החבל!"

וכאן הרים את קולו ושאל: "מה אתם אוחזים, אני יכול לעבור את החבל עם העגלה?" כעת כבר לא היה אחד שחשב בכלל לשלול את הצלחתו. "מה השאלה?" השיבו לו.

והוא בשלו: "כולם אוחזים שאני יעבור את זה בשלום!" - "וודאי. בלי שום ספק!" שאגו הקהל בביטחון רב.

אך עדיין: "אני לא אפול!" - "אין סיכוי!" חיצקו הקהל.

ענה הפעלולן בחוכמתו: יפה מאד. אני מחפש מתנדב מהקהל שיכנס לתוך העגלה, מי נכנס?...

*

כולנו מאמינים באמונה שלמה בבורא. אין אחד שלא.

אבל, האם אנחנו באמת מוכנים לבוא ולקפוץ לעגלתו של הבורא? האם אנחנו מוכנים שהוא ינהיג אותנו?

או שלפתע אנחנו מתחילים לגמגם... לפתע מתחמקים...

כמה אנחנו מוכנים לתת את עצמנו להנהגתו יתברך?

אם הוא החליט שהולכים על כיוון מסוים - אנחנו נצמד עימו, לא משנה איפה, מתי ואיך!

איך אמר ר' אשר?

צדיק, חברים. עשייה!

אז נכנסים לעגלה?

שאני יודע ומסוגל לעבור את החבל הדק על רגלי?

'ב-ט-ח!' הדהדה הצעקה בין שני ההרים.

"נו, בואו ונראה מה יהיה כעת" - הגיב לעומת הקהל.

ובצעד כה הזוי, התחיל הפעלולן לדדות על החבל כשרגלו השמאלית מונפת באוויר!

היה זה מחזה שנחקק היטב בקרב נוכחים. לעבור על חבל דק. בין שני הרים. ועוד עם רגל אחת? איפה ראינו ואיפה שמענו על כזאת???

ושוב החלו הצעקות להישמע מכיוון הקהל. 'אל תעשה את זה!' 'אתה מסתכן!' 'אתה עוד תקלל את השעה הזו!' - זה בטענתו וזה ברחמי הרבים...

אך גם בפעם הזו הצליח הפעלולן להדהים את הקהל המשתומם שפער את פיו בתדהמה.

לא להאמין. הוא עבר על רגל אחת את החבל הדק!

הוא הצליח להדהים את כל הפרשנים. את הנשים. את הילדים ואת כל מי שרק היה שם. וכמו בפעמים הקודמות, שוב נשמע קולו העבה מהרמקולים:

"קהל יקר! כעת מאמינים אתם כבר כי ביכולתי לעבור בין ההרים המתנשאים למרומים?"

"כ---ן!" - הגיבו בקהל הנוכחים.

"כעת ניגש לדבר האחרון - ואיתו סיימנו."

להארות והערות, וכן לתרומות והנצחות ניתן ליצור קשר:

sh035702728@gmail.com

052-710-74-77